

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Katice Jelić, kao predsjednice vijeća, te Senke Klarić-Baranović, Marijana Hranjskog, Milana Gudelja i mr. Branka Zmajevića, kao članova vijeća i više savjetnice Zlate Lipnjak-Bosanac, kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv opt. J. V. zbog kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZRH odlučujući o žalbi optuženika podnijetoj protiv presude Županijskog suda u Sisku od 4. prosinca 1998. godine, br. K 39/94, u sjednici održanoj 6. svibnja 1999. godine, u nazočnosti zamjenika državnog odvjetnika Republike Hrvatske mr. Slavka Zadnika,

presudio je:

Odbija se kao neosnovana žalba opt. J.V., te se potvrđuje presuda suda prvog stupnja.

Obrazloženje

Pobijanom presudom Županijskog suda u Sisku oglašen je krivim opt. J.V. zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH, te osuđen na kaznu zatvora u trajanju od dvadeset godina, a na temelju održanog suđenja u odsutnosti.

Protiv te presude žalbu je podnio optuženik, po svom branitelju I.K., odvjetniku iz S., iz žalbene osnovne bitne povrede odredaba ZKP, povrede kaznenog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, te odluke o kazni, s prijedlogom da se pobijana presuda ukine i predmet vrati sudu prvog stupnja na ponovno suđenje, ili preinači u smislu žalbenih navoda žalitelja.

Državni odvjetnik Republike Hrvatske, u svom pismenom prijedlogu, predložio je da se žalba optuženika odbije kao neosnovana i potvrdi prvostupanjska presuda.

Žalba nije osnovana.

Iz sadržaja žalbe optuženika proizlazi postojanje bitne povrede odredaba ZKP, koju žalitelj naznačuje kao proturiječnost izreke i razloga presude, te da nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama u obrazloženju presude, odnosno da su ti razlozi o odlučnim činjenicama nejasni i u znatnoj mjeri proturiječni, iako istovremeno ne naznačuje da se radi o

bitnoj povredi odredaba ZKP iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP.

Obrazlažući žalbenu osnovu povrede kaznenog zakona žalitelj smatra da se ne radi o kaznenom djelu ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH, već eventualno o kaznenom djelu iz čl. 99. st. 3. KZ, kao kvalificiranom obliku nanošenja teške tjelesne povrede, zbog čega smatra da prvostupanjski sud djelo optuženika nije pravilno pravno označio.

Izložene, u žalbi obrazložene tvrdnje žalitelja u pogledu žalbene osnove bitne povrede odredaba ZKP-a nisu osnovane, jer je suprotno njima izreka presude jasna i razumljiva, sukladna je razlozima presude sadržanim u njenom obrazloženju, a između tih razloga nema proturječja, niti postoji znatnije proturječje između činjeničnih zaključaka suda utemeljenih na izvedenim dokazima i samih tih dokaza uključujući i iskaz glavnog svjedoka A.M. koja je bila prisutna događaju, kao i svjedoka M.M., M.S., M.J., te svjedoka D.T., kao i nalaza i mišljenja sudsko-medicinskog vještaka dr. S.K. u pogledu ozljeda i mogućnosti preživljavanja s ozljedama koje je zadobio oštećenik, iz kojeg dokaznog materijala nedvojbeno proizlazi da je optuženik pripadao paravojnim formacijama, da je nosio maskirnu uniformu, da je fizički zlostavljao djelatnike G. u P., te konačno da je nanio povrede tijela u vidu odsjecanja desne ruke u laktu oštećeniku S.K., od kojih povreda je ovaj umro.

Kako u pogledu odlučnih činjenica nema nikakvog proturječja u iskazu svjedoka A.M., koja je u dva navrata na identičan način opisala događaj, dok ostali svjedoci nisu bili nazočni samom događaju, već jedino imaju saznanja o ponašanju optuženika kao pripadnika paravojnih formacija tzv. SAO Krajine, koji je, u drugim prilikama, zlostavljao civile u krugu tvornice G. u P., a osim toga i na drugim je mjestima na krajnje surov i bezobzirni način zlostavljao zatočenike u vojarni, sukladno iskazima svjedoka M.K. i M.M.

Iz izloženih razloga, pobijanom presudom nije počinjena bitna povreda odredaba iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP.

S druge strane, treba reći, da je okolnost da je optuženik proglašen krivim zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH, a ne zbog nekog drugog kaznenog djela, pa tako ne onog kojeg sugerira žalba iz čl. 99. st. 3. KZ, nije samim time počinjena povreda kaznenog zakona, jer se postojanje takove povrede prosuđuje prema činjeničnom stanju utvrđenom izrekom presude, a ne nekom drugom, tj. onom kako bi po stajalištu žalitelja trebalo biti utvrđeno.

Iz činjeničnog opisa djela navedenog u izreci pobijane presude proizlaze svi bitni elementi upravo kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH za kojeg je optuženik i proglašen krivim, zbog čega nema ni povrede kaznenog zakona iz čl. 355. toč. 4. ZKP, na koju se žalitelj poziva.

Istovremeno pobijanom presudom nisu počinjene ni povrede zakona na čije ispitivanje, na temelju čl. 366. st. 1. ZKP, ovaj sud pazi po službenoj dužnosti.

Pritom je potrebno naglasiti da svi prigovori žalbe iznijeti u okviru žalbene osnove bitne povrede kaznenog postupka zapravo pobijaju pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja u presudi, utvrđenih po sudu prvog stupnja, što bi onda rezultiralo povredom kaznenog zakona.

Međutim, protivno tvrdnji žalbe, sud prvog stupnja ne samo pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje, nego je i pravilno primjenio kazneni zakon. Utvrđenja i zaključci suda prvog stupnja u odnosu na sve relevantne činjenice, pa tako i one koje se pobijaju žalbom utemeljeni su na rezultatu dokaznog postupka i ne ostavljaju nikakve dvojbe, pa ih kao pravilne usvaja i ovaj drugostupanjski sud.

U tom sklopu treba cijeliti i žalbeni navod u pogledu motiva učina kaznenog djela za kojeg žalitelj sugerira da se radilo o odnosu nadređenosti, zbog čega se (između oštećenika i optuženika) optuženik u inkriminiranom događaju zapravo želio ostvetiti oštećeniku zbog ponašanja prema njemu na radnom mjestu, smatrajući da je to bio razlog zbog kojeg je optuženik izdvojio oštećenika iz grupe radnika mesne industrije i postupio na način kako to proizlazi iz izreke pobijane presude, a ne onog motiva kojeg je, u svemu pravilno, utvrdio sud prvog stupnja.

Pritom se još i naglašava da u tom trenutku u tvornici G., osim pripadnika hrvatske nacije, bilo još i nešto srba, zbog čega smatra da nisu ostvarena zakonska obilježja bića kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.

U pogledu ovog posljednjeg prigovora žalbe, treba reći, da su kazneno-pravna svojstva optuženika kao počinitelja kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, nedvojbeno utvrđena tijekom postupka, kako to proizlazi iz izreke presude, kada je optuženik aktivno učestvovao u napadu na civilno stanovništvo Grada P. prilikom drugog napada 16. rujna 1991. godine, i bio pripadnikom oružanih paravojskih formacija koje su bile u službi agresora, prilikom agresije na Republiku Hrvatsku.

Tom se okolnošću pojašnjava i ratno stanje u kojem se događaj odvijao, jer ne samo da je optuženik bio pripadnik navedenih formacija, nego se i agresija, odnosno oružana intervencija u sklopu koje je optuženik djelovao na Republiku Hrvatsku, kao međunarodno priznatu državu, odvijala na njezinu teritoriju, bez obzira da li se radi o ratu u formalnom smislu ili oružanom sukobu, što s krivičnog pravnog stajališta nema razlike, već je bitno da ima i međunarodni karakter.

Isto tako, nije bitno da li je optuženik povredu koju je zadao u stvari zadaosamo jednoj jedinoj osobi (ili više osoba), već je bitno da je izvršeno u vrijeme oružanog sukoba, prema civilnom stanovništvu zbog čega se optuženik i tretira kao počinitelj kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZRH, u kom sklopu treba cijeliti podatak da je u inkriminiranom događaju bio obučen u maskirnu uniformu, napao oštećenika kao civilnu osobu, koja ga prethodno ničim nije izazvala, čak ga je štoviše dao izvesti iz podrumskih prostorija (maslare), te ga izdvojio kao žrtvu djela i pritom jasno naznačio motiv djela točno određenim riječima, kako to proizlazi iz iskaza svjedokinje A.M.

U pogledu ocjene vjerodostojnosti iskaza ovog svjedoka, treba reći, da je svjedok A.M. bila jedini očevidac događaja, koja je svoj iskaz davala dva puta u istrazi i na glavnoj raspravi, i u detalje opisala sam tijek događaja, detaljno opisujući zbivanja neposredno prije događaja, u samom događaju i nakon događaja pri čemu se svjedokinja intenzivno sjeća što se njoj osobno dogodilo u tom događaju, i na koji način je bila napadnuta od strane drugih osoba koje su zajedno s optuženikom sudjelovale u fizičkom i psihičkom zlostavljanja djelatnika industrije G. u P., kao i samo ponašanje optuženika prema njoj i ostalim

djelatnicama, te konačno oštećeniku.

Pritom je izričito navela da optuženika vrlo dobro poznaje, jer je radio u klaonici zajedno s njenim suprugom, dok iz iskaza svjedoka M. i svjedoka K. proizlazi da je upravo optuženik osoba koja je tijekom agresije na Republiku Hrvatsku, a posebno u vrijeme drugog napada na Grad P. nosio samo maskirnu uniformu a na glavi kacigu sa jugooznakama, bez maske preko glave, zbog čega nema nikakve dvojbe o osobi optuženika.

Isto tako, nije osnovan ni žalbeni navod da svjedoci M. i K. različito opisuju događaj od svjedokinje M., kada oni sam događaj nisu istovremeno pratili, pa tako svjedok M. samo zna trenutak kada je optuženik V. izdvojio oštećenika K. iz grupe radnika G. koji su bili u podrumskom djelu maslare, i sproveo ga prema gornjem dijelu zgrade, gdje je događaju bila prisutna A.M. i ostale djelatnice G., dok je svjedok M. i dalje ostao zatočen u podrumskom djelu maslare. Svjedok K. ima samo saznanja o nečovječnom postupanju optuženika prema zarobljenicima u vojarni u P. u kojoj se i on nalazio. Njega je optuženik redovno tukao, te prema njemu vršio druge nehumane radnje, kako to proizlazi iz iskaza tog svjedoka.

Ostali svjedoci, i to M.J., M.J. i M.S. nemaju osobnog saznanju o događaju, već su sudu iznijeli ono što su čuli od drugih osoba, pa tako svjedok S., ono što je čuo od M.J., a M.J. što je čula od D.B., koja je i dalje ostala živjeti u SRJ, o možebitnom kretanju oštećenika na dan drugog napada na grad P.

Svjedoci J.Š. i M.Š., također su radili u tvornici G., a nakon akcije "Oluja" vratili su se u Republiku Hrvatsku, i izričito tvrde da nemaju nikakvog saznanja o inkriminiranom događaju, posebno ne o kasnijem viđenju oštećenika u dvorištu L.G.

Prema tome jedini očevidac događaja bila je svjedokinja A.M. koja je taj događaj i vjerno opisala u nizu detalja, opisujući i sjećivo kojim je odrezana ruka oštećeniku, te način postupanja prema oštećeniku koji je zadobio takovu tešku tjelesnu povredu, kao i riječi koje mu je uputio optuženik neposredno prije odsjecanja ruke.

Sve to, dakle, upućuje da je činjenično stanje potpuno i pravilno utvrđeno, kada je sud prvog stupnja u cijelosti ocijenio vjerodostojnim iskaz navedene svjedokinje, dok su ostali svjedoci samo svjedoci koji su mogli reproducirati događaje, jer nemaju neposrednog saznanja već su navodili samo ono što im je bilo poznato iz pričanja osoba koje su u to vrijeme boravile u P. i čijim iskaziom nije dovedeno u pitanje vjerodostojnost iskaza svjedoka M.

Prema ostalim podacima u spisu, a posebice onom na listu br. 73, nedvojbeno proizlazi da je 26. ožujka 1997. godine u Zavodu za sudsku medicinu i kriminalistiku izvršena identifikacija mrtvog tijela S.K. s lokacije P. katoličkog groblja, a to tijelo identificirano je po sinu i kćeri oštećenika Ž.K. i T.K.

Iz izloženog dakle proizlazi da je kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH, a kojim se inače zaštićuje civilno stanovništva od svakog nehumanog postupka za vrijeme rata, oružanog sukoba, ili okupacije, počinjeno upravo na način kako je to opisano u izreci pobijane presude, jednom radnjom i prema jednoj jedinoj civilnoj osobi, pa kako je dakle optuženik djelovao u vrijeme oružanog sukoba, a oštećenik je bio civilna osoba o čemu je naprijed bilo govora, razlozi žalbe nisu osnovani jer

je sud, na utvrđeno činjenično stanje, pravilno primjenio kazneni zakon, kada je našao da postupanje optuženika sadrži sva subjektivna i objektivna obilježja kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZRH za kojega je oglasio krivim, nepovrijedivši pri tome kazneni zakon kako se to u žalbi ističe.

Iako optuženik ne obrazlaže posebno žalbeni osnov odluke suda o kazni, treba reći da utvrđene otegotne okolnosti, a posebice optuženikova bezobzirnost i nečovječnost u postupanju, kako to proizlazi iz iskaza svjedoka M.M. i M.K., te svjedokinje A.M., očito je da će se kaznom zatvora u trajanju od 20 godina jedino moći postići svrha kažnjavanja, cijeneći pritom težinu počinjenog djela, stupanj kaznene odgovornosti optuženika, kao i stupanj ugrožavanja zaštićenog dobra kada je utvrđeno da se radi o teškom obliku jednog od najtežih kaznenih djela, ratnog zločina protiv civilnog stanovništva s visoko zapriječenom kaznom koju je trebalo izreći u maksimalnom trajanju.

Kako nisu osnovani razlozi iz kojih optuženik pobija presudu suda prvog stupnja, niti učinjene povrede zakona, trebalo je na temelju čl. 387. ZKP presuditi kao u izreci ove drugostupanjske presude.

U Zagrebu, 6. svibnja 1999.

Zapisničar:
Zlata Lipnjak-Bosanac, v.r.

Predsjednik vijeća:
Katica Jelić, v.r.

POUKA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske, kao drugostupanjske, dopuštena je žalba Vrhovnom sudu kao sudu trećeg stupnja u roku od petnaest dana od dana dostave prijepisa presude.